

Сè што ТРЕБА да знаеме за
Конвенцијата на Советот на Европа
за спречување и борба против
насилството врз жените
и домашното насилство!

ОДГОВОРИ НА ПРАШАЊАТА:

ШТО?
КОИ? ДАЛИ?
КАКО?
КОЈА? ЗОШТО?
КОГО?

ЦЕЛИ

Која е примарната цел на Конвенцијата?

Конвенцијата на Советот на Европа за спречување и борба против насилството врз жените и домашното насилство, препознатлива како Истанбулска конвенција, има за цел да воспостави механизми за НУЛТА ТОЛЕРАНЦИЈА кон сите форми на насилство врз жените и домашното насилство. Земјите потписнички и земјите кои ја имаат ратификувано Конвенцијата се обврзани да ја градат Европа како сигурно и безбедно место за девојчињата и жените во сите сфери на општественото опкружување.

Кои се специфични цели на Конвенцијата ?

Конвенцијата, освен нејзината примарна цел, градена е и врз основа на поставени специфични цели, а тоа се:

Заштита и спречување на сите форми на насилство врз жените

Гонење и казнување на сторителите на насилство

Воспоставување механизми за следење на имплементација на Конвенцијата

Креирање сеопфатни политики и мерки за заштита и помош на сите жртви на различни форми на насилство врз жените, вклучително и домашно насилство

Обезбедување помош и поддршка на организациите и на органите за спроведување на законот преку усвојување на интегриран пристап за елиминација на насилството

Промовирање родова еднаквост (еднаквост помеѓу мажите и жените)

Кои се основните темели на кои се потпира Конвенцијата?

Темелите на кои се потпира Конвенцијата се стожерот кон кој ќе се исполни примарната цел на овој правно обврзувачки документ, а се однесуваат на:

- спречување на насилството
- заштита на жртвите на насилство
- гонење на сторителите

Кон што нè повикува Конвенцијата?

Конвенцијата не повикува на неколку клучни аспекти за елиминирање на насилството врз жените и домашното насилство и тоа:

- менување на ставовите кои се однесуваат на жените и женските прашања кај сите членови на општеството, особено кај мажите и момчињата,
- воспоставување еднаквост меѓу половите, излегување на жените од позиција на нееднаква положба споредбено со мажите,
- елиминирање на културата на толеранција и игнорирање на амбиентот во кој постои насилство изразено преку различни форми.

Која е суштинската карактеристика на Конвенцијата?

Конвенцијата го препознава насилството врз жените како кршење на човековите права и форма на дискриминација, како суштинска карактеристика на овој меѓународен документ. Оттука, државите се повикуваат на одговорност доколку адекватно не одговорат на каков било вид насилство врз жените и домашното насилство.

Зошто Конвенцијата ја содржи дефиницијата род?

Отсега па натаму се препознава не само биолошката разлика меѓу жените и мажите, туку и категоријата род со која на жените и на мажите им се припишуваат одредени улоги и однесување.

Па така, од анализата на бројни податоци, видливо е дека многу од формите на насилство ги искусуваат жените или несомнено ги погаѓаат само нив или пак во многу поголем степен од мажите. Тоа е насилство кое се користи за да се контролира и да се покаже моќ: над женското тело, над женската сексуалност и женските избори што го прави не лесно решливо.

Истражувањата покажаа дека определени улоги и однесувања може да придонесат кон создавање на идејата дека насилството врз жените е прифатливо.

Различните форми на насилство најчесто се вршат од мажи, и уште почесто од мажи кои играат некаква улога во животот на жените. Вршителите на насилство обично се интимни партнери, машки членови на семејството, роднини, пријатели, познаници, соработници, што го прави проблемот уште потежок за да се адресира.

Зошто Конвенцијата ја содржи дефиницијата род?

Формите на насилство варираат од домашно насилство (психолошко, сексуално и физичко насилство) до сексуален напад, сексуално вознемирување и следење, до принудни бракови, женско генитално осакатување, принудна стерилизација и принуден абортус. Ова дава јасна родова перспектива на сите овие форми на насилство.

Истанбулската конвенција исто така признава дека и мажите можат да бидат жртви на домашно насилство и ги охрабрува државите чинители да обезбедат адекватна заштита и за мажите.

Дефинираните форми на насилство потенцирани во Конвенцијата се категоризираат како кривични дела. Тоа значи дека државите во својот правен систем ќе мора да воведат значајни кривични дела (женско генитално осакатување, присилен брак, демнење, присилен абортус и присилна стерилизација) кои претходно не постоеле.

Кого штити Ковенцијата?

Со Конвенцијата, главно се штитат жените и девојчињата. Тие најчесто се изложени на различни форми на насилство, како што е домашното насилство, сексуално вознемирување, силување, присилен брак, кривични дела извршени во името на таканаречена „чест“, и генитално осакатување, коишто претставуваат сериозно кршење на човековите права;

Жените и девојчињата се изложени на повисок ризик од родово засновано насилство отколку мажите; Домашното насилство несразмерно ги погодува жените, но и мажите исто така можат да бидат жртви на домашно насилство;

Во согласност со ова, Конвенцијата ги штити жените и девојчињата без оглед на нивната возраст, раса, религија, општествено потекло, статус на мигрант или сексуална определба и/или други својства. Според Конвенцијата, постојат групи жени и девојчиња што се во поголем ризик од насилство и државите задолжително треба да ги земат предвид нивните посебни потреби и да одговорат соодветно на тоа. Исто така, државите се охрабруваат да ја применуваат Конвенцијата и на други жртви на домашно насилство како што се мажите, децата и постарите лица.

Што бара Конвенцијата од државата?

ПРЕВЕНЦИЈА

Превенцијата не се однесува единствено на водење кампањи, туку и адресирање на суштинските причини за насилство над жените. Ова може да се спроведе само преку охрабрувачки однесувања насочени кон жените и нивната улога во општеството, соочување и излегување на крај со родовите стереотипи и предрасудите. Превенцијата подразбира и учење на децата од најрана возраст за здрави родови улоги и еднаквост меѓу мажите и жените, како и стекнување вештини за ненасилно решавање на конфликтот.

Покрај промената на ставовите, родовите улоги и стереотипите кои го прават прифатливо насилството врз жените, превенцијата дополнително вклучува: обука на професионалци кои работат со жртви; подигање на јавната свест за различни форми на насилство врз жените и за начините на кои насилството остава длабоки трауми врз жртвите; вклучување на теми поврзани со родова еднаквост во наставните програми на сите нивоа на образование; воспоставување на програми за психосоцијален третман за сторители на насилство соработка со невладините организации, средствата за јавно информирање и приватниот сектор за да се допре до што пошироката јавност.

Што бара Конвенцијата од државата?

ЗАШТИТА

Жените жртви на насилство имаат потреба од соодветна помош и поддршка. Тоа вклучува: Обезбедување на засолниште и безбедно сместување, Итна медицинска помош, Судско медицински докази во случаите на силување и полови напади, Кратко и долгорочно психолошко советување, Нега во случај на трауми, Правно советување, Застапување и советодавни служби, Телефонски линии за упатување, Посебни услуги за децата жртви или сведоци.

Ова се специјализирани услуги на поддршка кои ги предвидува Конвенцијата. Тие треба да бидат достапни и пристапни за сите жртви без разлика дали живеат во урбана или рурална област, дали имаат некаква попреченост (физичка или интелектуална) или пак се вработени или невработени. За да биде обезбедена заштитата на жртвите, полицијата мора да одговори соодветно на секој повик за помош, во најкраток можен рок, а центарот за социјална работи да ги искористи сите расположливи ресурси да ја заштити жртвата.

Општите услуги за поддршка вклучуваат јавни социјални услуги како што се домување, вработување, помош при невработеност, образование и обука, психолошко советување, финансиска помош, здравствени услуги.

Што бара Конвенцијата од државата?

СПЕЦИЈАЛИЗИРАНИ УСЛУГИ ЗА ПОДДРШКА

Засолништата мора да бидат соодветни, лесно достапни и во доволен број (едно семејно место на 10.000 жители), да имаат непосреден и 24 часовен пристап, да бидат стандардизирани во давањето услуги и да соработуваат со полицијата.

СОС линиите за помош треба да обезбедат поддршка и кризно советување, да упатуваат на услуги лице во лице, да бидат достапни во секое време и бесплатни, да работат 24/7 со кризна поддршка на сите релеватни јазици и најважно од се, да бидат анонимни.

Поддршка за жртви на сексуално насилство подразбира основање на достапни упатни кризни центри за силување или за сексуално насилство во доволен број (еден центар на секои 200.000 жители и еографска покриеност за жртвите во руралните области). Неопходна е и долгорочна поддршка насочена на советување и терапија преку советување лице во лице, групи за поддршка и контакт со други служби, како и поддршка на жртвите во тек на судски процеси преку застапување „од жена за жена“.

Заштита и поддршка на деца сведоци кои директно го посведочиле, или пак биле изложени на врисоци и други звуци на насилство преку овозможување на психолошки интервенции соодветни на развојната фаза.

Што бара Конвенцијата од државата?

ПРИЈАВУВАЊЕ

Во однос на пријавување на насилството Конвенцијата става акцент на улогата што ја имаат поединците - пријатели, соседи, членови на семејството, наставници или други членови на заедницата, во кршењето на тишината. Со овој документ се поттикнува пријавување од секое лице кое било сведок или кое има разумна основа да пријави сомневање дека се случило насилство.

Многу голема важност се дава на пријавување од професионалци, така што им се овозможува на професионалците обврзани со правила на професионална тајност (лекари, психијатри) да пријават. Ниту еден тип на правила не смее да стои на патот на пријавување на сериозни акти на насилство.

Главниот стремеж е да се заштити животот и телесниот интегритет на жртвата.

Што бара Конвенцијата од државата?

ГОНЕЊЕ НА СТОРИТЕЛИТЕ

Стапките на гонење и казнување на сторителите на домашно насилство, демнење, сексуален напад, принуден брак или која било друга форма на насилство врз жени се многу мали. Главните причини за тоа се тесно поврзани со кривичното право кое целосно се потпира на изјавите на жртвите за докази или за да се отвори случајот. Конвенцијата потенцира дека сите професионалци треба да бидат обучени за да дадат соодветен одговор на различни манифестации од формите на насилство, а воеднобара истрагите и правните постапки да течат без одложување, обраќајќи внимание на потребите на жртвите.

Конвенцијата дозволува постапката да почне без официјално поднесување пријава од жртвата, и да се продолжи во случај ако биде повлечена од страна на жртвата. Сепак, довербата на жртвата во процесот е клучното убедување. Поради ова, Конвенцијата содржи практични мерки за зајакнување на жртвите во текот на водењето на правните постапки пред институциите на системот.

Што бара Конвенцијата од државата?

ГОНЕЊЕ НА СТОРИТЕЛИТЕ

На секоја жртва задолжително треба да и се довери придружник од центрите за поддршка на жени жртви, системот сам по себе да создаде предуслови за нејзин мир и спокој преку избегнување на контакт со насилникот со тоа што во просториите на судот на пример ќе им се обезбеди различно место за чекање.

Со Конвенцијата се препознава еден цел нов сегмент на кривични прекршоци, како психолошко насилство, демнење, сексуално вознемирување, принуден брак, женско генитално осакатување и слично. Конвенцијата јасно става до знаење дека оправдувања кои се засноваат на културата, обичаите, религијата или таканаречена „чест“ за секој акт на насилство се неприфатливи.

Што бара Конвенцијата од државата?

ИНТЕГРИРАНИ ПОЛИТИКИ

Превенцијата, заштитата и гонењето на сторителите бара сите горенаведени мерки да се дел од еден сеопфатен и координиран систем на политики кои нудат холистички одговор за насилството врз жените и домашното насилство.

Државите потребно е да ги вклучат сите потребни агенции, државни институции и НВО секторот за да гарантираат интегриран пристап.

Дали државите имаат одговорност при спроведување на Конвенцијата?

Секоја од државите има директна или индиректна одговорност која произлегува од:

Неуспешно превенирање на насилството врз жените

Неуспешна заштита на жртвите

Неуспех во ефективно гонење на насилниците

Што забранува Конвенцијата?

Конвенцијата строго забранува секаков вид на дискриминација по кој било основ, како што е пол, род, раса, боја, јазик, вера, политичко или друго мислење, национално или социјално потекло, поврзаност со национално малцинство, имот, раѓање, сексуална ориентација, родов идентитет, здравствена состојба, инвалидност, брачен статус, статус на мигрант или бегалец, возраст или друг статус.

Кои дела ги криминализира Конвенцијата?

Конвенцијата бара од државите да ги криминализираат или санкционираат следните однесувања:

Со ова е испратена јасна порака дека насилството врз жените и домашното насилство не е приватна работа, туку проблем на општеството во целина. Посебно се нагласува трауматското влијание на кривичното дело извршено во семејството, со што на сторителот може да се примени потешка санкција кога жртва е сопругата, партнерот или член на семејството.

Физичко насилство

Психолошко насилство

Демнење

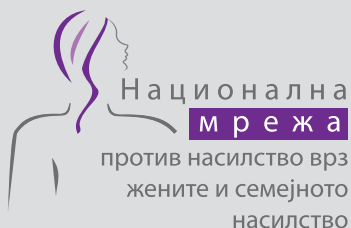
Сексуално насилство,
вклучувајќи силување

Сексуално вознемирување

Присилен брак

Женско генитално осакатување

Присилен абортус и
присилна стерилизација

Национална

мрежа

против насилство врз
жените и семејното
насилство

KVINNA
KVINNA

The Kvinna till Kvinna Foundation

Како се следи имплементацијата на Конвенцијата?

Конвенцијата предвидува воспоставување посебен механизам за следење со цел да се обезбеди процена како барањата се исполнуваат во пракса. Механизмот за следење се состои од независна група на експерти (GREVIO) и Комитетот на држави членки и потписнички на Конвенцијата. Нивните наоди и препораки ќе обезбедат придружување на државите кон исполнување на обврските на Конвенцијата за да се гарантира нејзината долгорочна ефикасност.

КОНТАКТ

☎ +389 (0)2 6160016

✉ coordinator@glasprotivnasilstvo.org.mk

🌐 <http://www.glasprotivnasilstvo.org.mk/>